

- که قلی گبانه وهری مرار - مرار.
نیک (Nîk): باش، قهنج - خوهش - دهلال، جوان - قهنجیکار، مرۆقی کو کارین باش بکەت کو کوما وان دبیتزنی «نیکان».
- نیم خورده (Nîm xurdê):** بهرما بیک.
- نیم رخ (Nîm rux):** نیف روی (وینی کو ژ ئالیه کئی رویی مرۆقی دهیتته گرتن).
- نیمرو (Nîmrû):** بنیتره: (نیم رخ) - رهخه کئی روی - هیکروین.
- نیمروز (Nîmrûz):** نیفا رۆژی، نیفرۆ، دهمی نیفرۆ - ناقتی کهفتنی باژیری «سیستان» - ناقتی ئاوازه کا کهفتنا موزیکا ئیرانی یه - ئیک ژ ههر سیه ئاوازین «بارید» ی یه.
- نیم کاره (Nîmkarê):** نیفهره، کاری کو نه هاتبیتته بدویمایه بیک ئینان.
- نیم کاسه (Nîm kasê):** ترار کئی بچوبیک.
- نیمکت (Nîmket):** کورسیکه کا پهحنه کو جهی دو یان سی کهسا لسه بکەت. ههروهسا (نیم تخت و نیم دست) ژی لکارن.
- نیم کره (Nîm kurê):** نیفه کا گۆیا زه مین کو ب هیلا ئستیوایی دبیتته دوکه رین؛ نیفکه ری باکور و نیفکه ری باشوور.
- نیم گرم (Nîm grm):** تیهن شیر.
- نیک اختر (Nîk exter):** بهختیار، خوهشبهخت، خوهش شانس.
- نیکخو (Nîkxû):** طبعهت خوهش.
- نیکو (Nîkû):** باش، قهنج - دهلال، جوان - قهنجیکار - طبعهت خوهش - روی دهلال.
- نیلک (Nîlek):** رهش و شین بوونا پویستی لهشی - بسهر رهنگی نیلی فه - قورینجک.
- نیلگون (Nîlgûn):** ب رهنگی نیلی.
- نيله (Nîle):** نیلی، رهنگی نیلی.
- نیم (Nîm):** نیف.
- نیم بسمل (Nîm bêsmêl):** نیف کوشتی، گبانه وهری کو ستوی وی نیف تمام هاتبیتته برین و لدهمی گیان دانئ بت.
- نیم تخت (Nîm text):** بنیتره: (نیمکت).
- نیمچه (Nîmçê):** جلکی کورت - شیر یان تفهنگا کورت - ههر تشته کئی کورت و ب کیماسی.

<p>نیوشا (Niyûşa): گوهدار. ههروهسا (نیوشنده و شنونده) ژى لكارن.</p>	<p>نیمور (Nîmûr): ئالاقى گوهنیلى یخ زهلامى، کیر.</p>
<p>نیوشه (Niyûşe): گوھ ل ئاخفتنین خه لکی گرتن، ب دزیکیه</p>	<p>نیمه (Nîmê): نیقه، نیشا هه تشته کی.</p>
<p>گوهدار یا دانوستاندنیتن خه لکی کرن - هیدی گرین و کزکیت گری.</p>	<p>نیو (Nîv): گهنج، جحیل - دلیر، نازا، په هله وان.</p>
<p>نیوشیدن (Niyûşîden): گوھ لی بوون، گوهدان.</p>	<p>نیواره (Neyvare): تیروک.</p>
<p>نیوشیده (Niyûşîdê): گوھ لی بووی.</p>	<p>نیوش (Niyûş): فه رمانه ب گوهداری، ئانکو: گوھی خوه بدی</p>
<p>نیوه (Nîve): نالین، گرین، زیمار - قیژی و لیخوینا ژ قههر.</p>	<p>- لده می دگه ل هنده ک په یقین دی وه ک په یقه کا لیکدای دهیت،</p>
<p>نیهن (Neyîn): هه ر تشتی کوژ نه بی یان له قه نی هاتیبته چیکرن.</p>	<p>ئانکوا گوهدار ددت، وه کی: سخن نیوش = که سی کو گوھ ل ئاخفتنا دبیت.</p>

و(Vav): تپیا سیهتی یه ژئه لفایبیا
 زمانتی فارسی - تپیا
 پیکه گریدانتی یه - هه گهر که فته
 ناقبه را دو په یشان دا، لدهمی
 بلیشکرنی نه ف تپیه دئی مینته ب
 دویمایا په یقا دهستیکی ف،
 وهکی: (راه و چاه: Raho
 çah، خور و خواب: Xoro
 xab) - د هندک په یشان دا ئیک
 (و) دهیته نفیسین، لی ب (وو)
 دهیته بلیشکرن، وهکی په یفین:
 (کاوس: Kavus، داود: Da-
 vud)، دبیتزه فی رنگی «واو
 اشباع» - د هندک په یشان دا
 دهیته نفیسین، لی ناهیته
 بلیشکرن، وهکی: (خواب: Xab،
 خواهر: Xaher)، دبیتزه فی
 رنگی «واو معدوله» - د هندک
 په یشان دا دهنگی ضه ما عه ربهی

ددهت، وهکی (دو، تو) - د هندک
 په یشان دا ئی دهیته نفیسین و
 دهیته بلیشکرن ئی، وهکی (خوب،
 نیکو، دور)، دبیتزه فی رنگی
 «واو معروف».

وا(Va): پیشگره و ئانکویین
 (قه کوری - دوباره) ددهت -
 ههروه سا بۆ هندک خوارنین رۆهن
 دهیته گوتن، وهکی: (شوربا،
 شوروا).

وابسته(Vabestê): گریدای -
 نیتزیکاتی یان خزماینی.

واپس(Vapes): لدویف، لپه ی،
 لپشت.

وات(Vat): ئاخفتن، سوجهت - ههر
 تشتی کوژ که قلی گیانه و هرا
 هاتبیته چیکرن.

واتگر(Vatger): ئاخفتنکه ر -
 شاعر - که سنی کو کارئ وی دربارا

<p>ٺه و ڪهس ڙ سه رسورماني دي جحت) - بي بها بوون، بازاری تشته کي نه مان. واخیدن (Vaxîden): ڙ هه ڦ جودا کرن. وادادن (Vadaden): ڙ ڦراندن - رهاکرن - جودا بوونا گيچي ڙ ديواري. واديان (Vadyan): ڙ زيانک. واديج (Vadîc): سيخميٽ ميوا - هه ر جهي کو تري پيشه بهيٽه هه لاويستن. وار (Var): پاشگره که و ڦان ٺانکوبا ددت: «وهکي، مينا»، بو نمونه: (دايره وار: وهکي بازنه ي) و «خودان، خاوهن»، بو نمونه: (سوگوار: خوداني تازي، به لاديتي، خه مهه لگر)، و «لايق، هيٽرا»، بو نمونه: (شاهوار: تشتي باش و پر بها کو هيٽرا و لايقي شاهي بت) - جار، دور، نوره، نوبه ت، گهر، که رت. وارسته (Varestê): ٺازاد، ره ها. وارغ (Varex): ٺه و جه ڙ جووي کو ب بهرا و ناخي ري لهر چونا ٺاقي هاتبته گرتن دا ٺاڦ د مشاره کا</p>	<p>جل و بهرگ يان وان تشتايه کو ڙ که ڦلين گيانه و هرا دهيتته چيکرن. واج (Vac): گوتار، ٺاخفتن، سوحبه ت - دوعايا کو زه رده شتي لسه رسوفا زادي دخوين. واجار (Vacar): بازار، سويک. واچیدن (Vaçîden): ڙ ٽيکرن، چنين، دوباره چنين، چنينه ڦه - ڙ ٺه ردي راکرن، وهکي راکرنا چنيکين ناني کو مريشک ڙ ٺه ردي رادکه ت - خرڦه کرن، کو مکرن. واخ (Vax): په يڦا سه رسورماني يان ٺافه رين گوتني يه (وهي، وهي وهي) - ب راستي، ب دروستاهي. واخواست (Vaxast): خووه نه رازيکرن - عيب ل تشته کي ڦه ديتن - پرسيارکرن ل پيناڦ ٺاگه هداربوون لسه ر کيماسي يان گونه ها که سه کي. واخواهي (Vaxahî): بنيٽه: (بازخواست). واخوردن (Vaxorden): جحنين (بو) نمونه که سه ک يي ل هيڦيٽي کو ٺاخفتنه کي گوه لي ببت يان تشته کي بيست و بهروڦاڙي وي خه يالنج بو روي بده ت، ل ڦي ده مي</p>
--	---

<p>واژون (Vajûn): بنییره: (واژگون). واژه (Vaje-ê): په‌یث، ووشه، واژه. واستدن (Vasêteden): دیسان ستاندن، گرتنه‌قه. واستریوش (Vastiryoş): جۆتیار. واسرنگیدن (Vaserengîden): هیرش برن - ناخفتنن رهق و دژوار گۆتن (ئیک لسه‌ر سه‌ری بی دی بکه‌ته هوار و قیپری) - ئینکار کرن. واشامه (Vaşame): که‌فینک، ده‌رسوک. واشدن (Vaşuden): شه‌بوون - جودابوون - شی بوون، حه‌ل بوون (حه‌لبوونا پرسیاره‌کی). واشنگ (Vaşeng): داهۆلقوتی کو ل هه‌یثا ره‌مه‌زانئ و ل ده‌می پاشیثی مرۆقی هشیار دکه‌ت - زیره‌فان، به‌رپرسی ده‌سته‌کا زیره‌فانا. وافور (Vafûr): ئالاقه‌که کو تریاکچی بکار دئینن لده‌می کیشانا تریاکئ. واکردن (Vakerden): شه‌کرن - شیکرن، حه‌ل‌کرن.</p>	<p>دی یان جۆوه‌کا دی را بچت - کنف، وه‌ریس - به‌رک - بایئ کو ب ده‌نگ ژ گه‌وریی ده‌رکه‌قت. وارن (Varen): ئه‌نیشک. وارو (Varû): سه‌رابن، ده‌رنشیف، نوخین - قولیپانک. واروزدن (Varûzeden): قولیپانک قه‌دان. واروک (Varûk): بالیل، به‌هلیلک. وارون (Varûn): سه‌رابن، ده‌رنشیف، نوخین - بی ئیفلح، پئ ب ره‌شک، به‌ش، کوپ. واره (Vare-ê): بنییره: (وار) - هنده‌ک جارا ژ بۆیی کو صفه‌ت به‌یته گوه‌ارتن بۆ ناقی، دی (واره) ل دویماییا وی صفه‌تی ئیتته زیده‌کرن، وه‌کی: (گوشواره: گوه‌ارک، گاهواره: لاندک). واره‌اندن (Varehanden): ئازادکرن، خلاس کرن، قورتالکرن، رزگارکرن. واره‌یدن (Varehîden): ئازادبوون، خلاس بوون، قورتالبوون، رزگاربوون. واژگون (Vajgûn): سه‌رابن، سه‌رنوخین، ده‌رنشیف، قولیپ.</p>
--	--

- واکشیدن (Vakêşîden):** کیشانه دهر. کیشانه دهر.
- واکوفتن (Vakûften):** دو تشت لیکدان.
- واگذاردن (Vaguzarden):** تشتهک ئیخستنه د خزمه تا کهسه کی دا، ته سلیم کرن - ره ها کرن، ژیتقه بوون، به لا خوه ژیتقه کرن.
- واگرایی (Vagerayî):** دویری، ژ هه ف دویرکه تن.
- واگردان (Vagerdan):** دوباره زفراندنه قه - سه روبن کرن - سه روزنوی حساب کرن.
- واگوبه (Vagûyê):** دوباره گوتنه قه.
- واگیر (Vagîr):** فه گر (ئیشا کو ژ ئیکی بچیته ئیکئی دیترا).
- وال (Val):** نه هنگ - جووره کی په روکی ئارموشی یه.
- والا (Vala):** بلند، بالا - پایه بهرز، پایه بلند.
- والا تر (Valater):** بلندتر، بالاتر.
- والاد (Valad):** بان - گونبه د، قویبه - دیوار - قالب، که لواش.
- والادگر (Valadger):** به ننا، دیواردانه، ئا قاهی چیکهر.
- والان (Valan):** دهسته که که ژ گیانه وه رین دهریایی یین ب مه مک - رزیانک.
- والانه (Valane):** برین (جرح).
- واله (Vale):** سه راب، له یلان - جووره کی په روکی ئارموشی یه - گرین - ئیصرار کرن، رژی - ب ئانکویین خوه یین عه ره بی ژمی د زمانئ فارسی دا لکاره کو ئه قه نه: (عاشق، دل دؤرای، که سئ کو د دهردی عه شقی دا سه رگیژ و چه یران مابیت - خه مگین).
- والیدن (Valîden):** شین بوون، مه زن بوون، وه رار کرن، نه موو کرن.
- وام (Vam):** دهین، قهر.
- واماندن (Vamanden):** فه مان، پاشده مان - وه ستیان و ژ پیا که تن.
- وامخواه (Vamxwah):** که سئ کو داخوازی ژ که سه کی بکه ت کو ده سترتنئ ب دهین دگهل بکه ت - که سئ کو داخوازا دهینئ خوه ژ دهینداری بکه ت.
- وامدار (Vamdar):** دهیندار، قهردار.
- وامی (Vamî):** دهیندار، قهردار - سست و بی هیز، وه ستیای.

اگر : و هه که ره - جی پیراندن یان
 نه زموننه ک بوو کو ل ئیرانا که قن
 دهاته نه نجامدان بو دیار کرنا
 گونه هکاری ژ بی گونه هی و ب
 ریکین خوراندنا ئا قاشا تیکه ل کری
 ب کبریتی و دناق ئاگری را
 بوراندنا وان که سا .

ور (Vêr): پری پیژی .

وراج (Vêrrac): پری پیژ .

وراز (Vuraz): به رازی نیتر .

وراغ (Verax): ئاگر - رو ناهی و
 گوریا ئاگری .

ورپوشه (Verpûshê): عه با -
 دهر سوک، که قینک .

ورج (Verc): بها، قهر، ریز .

ورجاوند (Vercavend): پایه به رز،
 ریز دار .

ورجمند (Vercmend): ریز دار،
 هیژا، بهاگران .

ورخج (Verexc): پیس، قری پیژی،
 قی قارگری - پیس، چه پهل،
 پویچه مرؤف، مرؤقی چوننه،
 مرؤقی بیخیر .

وردان (Vêrdan): به هلیک، بالیل .

وردک (Verdek): کوزۆت و جهیژا
 بویکی .

وان (Van): ئیک ژ پاشگری
 خاوه نداری و پاریزقانیی یه و
 واتایین (وهک، مینا - پاریزهر،
 پاریزقان - خودانکه ره) ددت .

وای (Vay): دهنگی ئاخ و ئوف و
 وهی و وایین کو ژ مرؤقین خه مدار
 یان نه خوهش دهیت .

وجب (Veceb): بهوست .

وجین (Vêcîn): ئاده کرن .

وچر (Veçer): فه توا .

وچرگر (Veçerger): مفتی (که سی
 کو فه توایی ددهت) .

وخ (Vex): په یفا سه رسوورمانی و
 ئافه رین گوئتی یه لده می مرؤف
 تشته کی جوان دبینت و خوه شیی ژ
 وی جوانیی ددهت . ئه ف په یقه
 پترتر دهل دهیت به کارئینان (وخ
 وخ) و د کوردی دا به رامبه ری:
 (وهی وهی، ئه حـ، ته ه ته ه
 و..... هتد) یه .

وخشور (Vexşûr): پیغه مبه ره (به س
 بو زه رده شت پیغه مبه ری لکاره) .

ور (Ver): پاشگره که و ئانکوین
 (خودان - بجی هینه ره) ددهت -
 کنار، ئال، ره خ - په یفا
 مه رج (شرطی یه کو کورتکریا و)

وردنه (Verdene): تیرۆک.	ورس (Verês): وه ریس - کنف.
ورزا (Verza): کپلانا ئه ردی ب گایئ جۆتی.	ورساز (Versaz): گه نجی ده لال و که شخه.
ورزش (Verzêş): وه رزش.	ورستاد (Verestad): حه قده ستی رۆژانه - مۆچی هه یفانه، ده رماله.
ورزشکار (Verzêşkar): که سی کو وه رزشی دکه ت، وه رزشقان.	ورسیح (Versîc): ده رازینک.
ورزگار (Verzkar): جۆتیار.	ورشتاد (Verestad): بنیپره: (ورستاد).
ورزگاو (Verzgav): گایئ جۆتی (گایئ نیر کو بو جۆتی مفا ژئ دهیته وه رگرتن).	ورشکست (Verşêkest): دۆرای، خوساره تیبوی.
ورزگر (Verzger): جۆتیار.	ورشکستن (Verşêkesten): دۆراندن، خوساره تیبون، زیان قیکه فتن، پاشده مان د کاری بازرگانی دا.
ورزگن (Verzgen): گۆزک، گۆزکی پری ناف.	ورغ (Verx): سکر (سکرئ بچوبک کو ژ دار و بهر و ئاخ و گیای لسه ر رتیا ئاقئ بهیته دانان) - رۆناکی، رۆناهیات.
ورزم (Verezm): ئاگر - گوریا ئاگری - تیهن و گهرماتیا ئاگری.	ورغلانیدن (Verxelanîden): پالدان (ته حریک کرن).
ورزند (Verzendê): وه رزشکه ر، وه رزشقان.	ورکا (Verkak): ته یری که له خا.
ورزیدن (Verzîden): وه رزش کرن - کارکرن، لدویقییک کارکرن - سه عی کرن، خوه واستاندن.	ورگوش (Vergûş): گوهارک.
ورزیده (Verzîdê): وه رزش کری، ب هیتر - ب ده ستقه ئینای.	ورم (Verm): هس و بیی - ژ بهر (حفظ).
ورس (Vers): دارئ کو دکه نه د دفنا حیشتی پرا.	ورمالیدن (Vermalîden): ده همن هلدان، ده لنگ هلدان.

بی ئه‌دهب، ئه‌دهب سز. هه‌روه‌سا په‌یشتین (گستاخ، بستاخ، استاخ، اوستاخ و بیستاخ) ژێ لکارن. وسه (Vese): گۆپال.	هچک هلدان - درک‌ه‌یه ژ (ره‌قین) ئ. ورنا (Vurna): گه‌نج، جه‌حیل، تۆلاز.
وش (Veş): پاشگره‌که و ئانکوا (وهک، وه‌کی) ددت، وه‌کی: (شیروش: وه‌کی شیری - پریوش: وه‌کی پریا) - قه‌لپیشکێ په‌مبێ - خوه‌ش - باش، قه‌نج - ده‌لال، جوان - هه‌لبژارتی. وشت (Vešt): باش، قه‌نج.	ورواره (Vervare): ژۆر، ژۆریت هاقینیی. وروت (Vurût): قه‌ه‌هرین، توپره‌بوون. وروغ (Vurûx): بایئێ کوب ده‌نگ ژ گه‌وریئ ده‌رکه‌فت - تارباتی، ره‌شاتی.
وشتن (Vešten): زق‌پین (لدۆر تشته‌کی زق‌پین) - ره‌قسین، سه‌ماکرن. وشکردن (Veşkerden): چالاکی کرن، کاره‌ک ب باشی بجه‌ ئینان. وشکول (Veşkûl): زه‌لامئ چست و چه‌له‌نگ.	وره‌مین (Verhemîn): نانئێ کوژ ئاری گه‌نم و جه‌هی دناقپکدا هاتبته‌ چیکرن. وریب (Vurîb): خوه‌هر، که‌ج. وریز (Verîz): ستورک، جو‌ره‌کی ستورکئ یه‌.
وشکولیدن (Veşkûlîden): ب چالاکییا رابوون، چه‌له‌نگی کرن. وشگون (Vêşgûn): قوربنجک. وشم (Veşm): هلم. وشن (Veşen): باران - به‌فر. وشی (Veşî): په‌رۆکئ ئارموشی یئ ره‌نگین (دیبا و اطلس). وشینه (Veşîne): زری و کومزری.	وز (Vêz): ده‌نگئ پینشی و مینشا. وزغ (Vezex): به‌ق. وزیدن (Vezîden): لقینا هه‌وای، هاتنا بای. وژولیدن (Vêjûlîden): په‌ریشان بوون، چرمسین، تیکچوون. وژه (Veje): به‌وست. وستا (Vesta): ئاقیستا. وستاخ (Vustax): نه‌ترس، دلیر -

بچویکا - قاله، خالی - دهست قاله، مفلس.	وغست (Vexest): خوہیا، ناشکہرا.
وننگ (Veneng): چہق یان شاکیت دارمیوی.	وغستن (Vexesten): خوہیا کرن، ناشکہرا کرن، دہرہہیکرن.
وہ (Veh): وہہ، پەح (پەیشا سەر سوورمانی یە لدمی تشتہ کی جوان یان سەر دہیتہ دیتن).	وغوغ (Vexvex): دہنگی رەوینا سەہی - دہنگی بہقی.
وہ (Vêh): باش، قەنج.	وغیش (Vexîş): زیدہ، گەلەک، فراوان، مشہ - بیش، جہتی کو مشہ قہرام لی بت.
وہنگ (Veheng): ہچک دارکہ کی دو چہقہ کو چہقہک ژ یی دیتر دریتترہ و نالیی دریتتر ب وہریسی قہ دہیتہ بندکرن و بو گریڈانا باری دہیتہ بکارئینان. نوکہ شوینا وی ہچکی، خەلہ کین ئاسنی بکار دہین. - فرا ئاقتی، قورچا ئاقتی.	وک (Vek): بہق. ول (Vêl): رەھا، ئازاد، سەریخوہ. ولانہ (Velane): برین (جرح). ولرم (Vêlrm): تیہن شیر. ولغونہ (Vulxûne): سؤراف. ولگرد (Vêlgerd): فەلیتہ، کولانی.
وہیزک (Vehîzek): بنیپرہ: (بہیزک).	ولنگار (Vêlengar): بی ہەقسار، سەریہردای.
وی (Vey-Vê): ئہو، وی، جیناقتی کت بو سییہم کہسہ نہ ئامادہ، وەکی: (وی آمد: ئہو ہات - وی گفت: وی گوت).	ولو (Vêluw): رەھا، ئازاد، سەریخوہ - ژیک بژالہ، پەلاتہ. ولی (Velî): لی، لی بہلی، بہلی پا، بہس.
وی (Vey): چەنداتی - زیدہ کرنا تشتہ کی ب چەند جارکی، وہکی: (دہ وی: دہ بہرامبەر، دہ جار ہند) یان: (وی کردہ است:	ونج (Venc): چویچک. وندیداد (Vendîdad): پشکہ کہ ژ پەرتوکا ئاقتیستایی. ونگ (Veng): دہنگی گریی